Data ar gyfer Treftadleoedd – dadansoddiad newydd gan ddefnyddio'r Mynegai Treftadaeth

08/10/2023

See all updates

Sut rydym yn defnyddio data am dreftadaeth, cymdeithas a lefelau buddsoddi, ochr yn ochr â mewnwelediad lleol, i ddewis naw lleoliad cychwynnol ar draws y DU ar gyfer buddsoddiad strategol.

Atodiad	Maint
PDF Gweld Data for Heritage Places - methodology (2025) as PDF(334.78 KB)	334.78 KB
XLSX Gweld Data for Heritage Places - England (2025) as XLSX(531.62 KB)	531.62 KB
XLSX Gweld Data for Heritage Places - Wales (2025) as XLSX(123.6 KB)	123.6 KB
XLSX Gweld Data for Heritage Places - Scotland (2025) as XLSX(136.7 KB)	136.7 KB
XLSX Gweld Data for Heritage Places - Northern Ireland (2025) as XLSX(90.28 KB)	90.28 KB
PDF Gweld Data for Heritage Places - place analysis mapping of measures (2025) as PDF(413.81 KB)	413.81 KB

Yn ein strategaeth 10 mlynedd newydd, Treftadaeth 2033, rydym yn disgrifio sut y byddwn yn helpu i drawsnewid treftadaeth drwy ein menter lle strategol.

Bydd Treftadleoedd yn rhoi treftadaeth wrth wraidd dulliau lleol i roi hwb i falchder mewn lle, adfywio economïau lleol a gwella cysylltiad pobl â'r lleoedd y maent yn byw ac yn gweithio ynddynt ac yn ymweld â nhw.

Dros y deng mlynedd nesaf, byddwn yn buddsoddi £200miliwn i gefnogi 20 o leoedd ar draws y DU.

Ym mis Hydref 2025, cyhoeddon ni chwe Lle Treftadaeth newydd:

- Barking a Dagenham, Llundain
- Glannau Hanesyddol Belfast, Gogledd Iwerddon
- Dudley, Gorllewin Canolbarth Lloegr
- Ynysoedd Orch, yr Alban
- Tameside, Manceinion Fwyaf
- Ynys Môn, Gogledd Cymru

Ar y dudalen hon ac yn yr adroddiadau atodedig, rydym yn manylu ar y dadansoddiad meintiol a'r wybodaeth leol (ffactorau ansoddol) a gefnogodd ddewis y lleoedd hyn a dyluniad y fenter strategol.

Fframwaith newydd ar gyfer lle a threftadaeth

Mae ein fframwaith Treftadleoedd yn seiliedig ar dair egwyddor i nodi lleoliadau lle gallai ein buddsoddiad gael yr effaith gryfaf:

- **Angen**: lleoedd sydd â threftadaeth mewn perygl o gael ei cholli, ei difrodi neu ei hesgeuluso, lle mae diffyg capasiti yn y sector ac mae'r gymuned yn wynebu heriau lluosog.
- **Cyfle:** ffactorau lleol, megis digwyddiadau ac ariannu, a all weithredu fel lluosyddion ar gyfer buddsoddi ac effaith.
- **Potensial**: ansawdd a math o dreftadaeth, profiad blaenorol a seilwaith, sy'n gwneud llwyddiant ac effaith yn fwy tebygol.

Ffactorau meintiol

Roedd y data a ddadansoddwyd gennym yn cynnwys:

- Mynegai Treftadaeth diwygiedig Cymdeithas Frenhinol y Celfyddydau (RSA) (sy'n nodi angen)
- Mynegeion Amddifadedd Lluosog (sy'n nodi angen)
- buddsoddiad blaenorol y Gronfa Treftadaeth (sy'n nodi angen)
- buddsoddiadau seiliedig ar le eraill (sy'n nodi cyfleoedd)

Trwy ddadansoddi angen yn feintiol roedd modd i ni greu rhestr fer o'r 374 o ardaloedd awdurdod lleol ar draws y DU er mwyn i'n timau lleol ddadansoddi'r potensial a'r cyfleoedd yn fanylach. Yna cytunodd ein chwe phwyllgor a'n Bwrdd Ymddiriedolwyr ar y dewis terfynol o leoedd ar gyfer ymyrraeth strategol wedi'i thargedu dros oes Treftadaeth 2033.

Ein Treftadleoedd cyntaf

Ym mis Hydref 2023, cyhoeddon ni'r naw lleoliad cyntaf:

- Stoke-on-Trent
- Caerl?r
- Swydd Durham
- Gogledd-ddwyrain Swydd Lincoln
- Torbay
- Medway
- Glasgow
- Ardal Cyngor Dinas Armagh, Banbridge a Craigavon
- Castell-nedd Port Talbot

Mae'r data a'r dadansoddiad a lywiodd ddewis y lleoedd hyn ar gael isod:

- Cam un: crynodeb gweithredol
- Cam un: methodoleg
- Cam un: Lloegr
- Cam un: Gogledd Iwerddon
- Cam un: Yr Alban
- Cam un: Cymru
- Cam un: mapio dadansoddiad lle o fesurau

Mwy o wybodaeth

Dysgu mwy am sut y bydd Treftadaeth 2033 yn helpu sicrhau y caiff treftadaeth ei gwerthfawrogi a'i chynnal ac y gofalir amdani ar gyfer pawb yn y dyfodol.

Rydym yn cynnal ymchwil yn rheolaidd i ddarganfod beth sy'n digwydd yn y sector treftadaeth, ac yn gwerthuso ein gwaith i ddeall yn well y newid yr ydym yn ei wneud. Darllen mwy o'n mewnwelediad.

efyd mewn ...

Baddonau Rhufeinig, Caerfaddon © 2017 aroundworld/Shutterstock

Treftadaeth 2033 – ein strategaeth 10 mlynedd

Driving long-term positive change through place-based funding